

להם

מתים!

(המשך מעמוד 23)

היה חוק פשוט לאנשים פשוטים. הטוב ביותר — לזנוב.

אך המאות עברו, אנשים הלכו ור הסתכסכו ועימם חוקיהם. מה שהיה פעם אקט של טיהור, מה שהפך לאחר מכן למעשה של צדק מוחלט, הפך להצגת זוועה.

הצדק הפסיק להיות מעשה של „למען יראו ויראו“, הוא הפך למעשה של „למען יראו ויראו“. הוצאות להורג נעשו לחזיונות המוניים.

עם העניין בהצגה, באו היחידים בימינו. ברומא השליכו נידונים לאריות ולנחשים, להנאתן הגדולה של הגבירות בקהל. בסיאם היו טרף לתימסחים. הי עיברים שיחפו במעשה ההרג את כל ה עדה — סקילה, ומלבד הצד המחנך ש היה בדבר, שיחק וראי הסאדום הצרוף תפקיד מכריע.

המיוחד העתיק ומיימיהביניים, הביאו ל עולם את מיטב ההמצאות בשטח. הנידון היה מופשט מכל בעוד בחיים, ו ננעץ דרך פי הטבעת על כלונס, כשהוא ממתין למותו.

גם סוסים שימשו בתפקידי תליין. נידון היה נקשר בארבע גפיו לארבעה סוסים, שמשכו כל אחד לרוח אחרת. הקהל היה מהמר על הצלחתו של סוס זה או אחר לנתק אבר ראשון מן החי. ופעם, יודע היסטוריון לספר, כשהיה לסוסים עניין עם נידון חזק במיוחד, הפליטה אחת הצופות העדינות בצער למראה מאמציהם של ה סוסים: „אלוהים! איזה סוסים מיסכנים.“

באסיפה המכוננת, הציע להעניק לכל ה נידונים למיתה את הנוכח למיתה יפה ומיידית ללא עינויים — התות הראש ב מכונה הפועלת על ידי צניחתו המהירה של גרון כבד, הנע בין שתי קורות בע לות מסלולים, על עורפו של הנידון — הגיליוטינה. דוקטור גיליוטיין, בניגוד ל מקובל, לא המציא את המכונה. היא היתה ידועה כבר בימי הביניים. הוא רק הע ניגן לה את שמו והחליף בכך את השם הקודם שהוענק לה על-ידי רופא פארי זאי בשם לואי. הוא בנה דגם משוכלל של מכונת ימי הביניים, וליצירתו קרא: לוי איוס.

תחילתו של אמצעי ההמתה, שנחשב כיום „הומאני“ ביותר, הכיסאה-החשמלי, קרובה מאוד לבדיחה הבאה: „כאשר שררה-המטרה הרוסי ביקר בבתי-כלא בי ארצות-הברית, הראה לו עמיתו האמרי קאי את הכיסאה-החשמלי, והעלה על נס את דרך ההמתה הקלה וחסרת הכאב, בי ביקור גומלין שערך האמריקאי בביתה סוהר המרכזי במוסקבה, הולך אותו ה רוסי לחדר הוצאה להורג. כשהתקרבו, שמע האמריקאי זעקות אימים עולות מן החדר. מה קורה שם? שאל, אזה, שום דבר מיוחד? השיב הרוסי, יש לנו הפ סקת חשמל קצרה, או תלליין משתמש בגפרורים.“

ב-1888 כשהחל לפעול במדינת ניו-יורק הכיסאה-החשמלי הראשון, טעמו הנידונים את הבדיחה, בצורה מוחשית מאוד. המו מתים הורדו מעל הכיסא, כשגופם שרוף ומפוחם לחלוטין. ההמתה נמשכה זמן רב, ואת מידת הכאב שסבל הנידון ניתן היה למדוד בקלות על פי זעקותיו.

זה בדיוק

חסר להם!

שר לבעיית עונש המוות בימינו ובישראל, מוזר כי דווקא אחרי שר את מינכן, התחיל המסע המזורז להפעי לתו.

הטענה היסודית של מחייבי העונש, טרם מינכן, היתה: „הערבים כולם פה דנים. העונש היחיד שירתיע אותם הוא

הוצאה להורג

פלוגה של חיילי הקהילה המרכז אפריקאית מכה למוות קבוצה של גנבים ושוודים בני עמם. לפי הוראת נשיא הקהילה, זאן בלד בוקאסה, שהורה: „אל תחששו להמת אותם במכות!“

עונש מוות. הם פוחדים למות, פוחדים להתאבד. הישיבה בבתי-הסוהר-הבראה שלנו, אינה מרתיעה אף מחבל פוטנ ציחלי.“

דווקא עכשיו, אחרי שמרצחי מינכן הוכיחו כי גם ערבים מסוגלים להתאבד, התעורר שוב במלוא עוצמתו גוש מחייבי עונש המוות. ברור כי לא זה הפיתרון. עונש מוות יכול רק להרע את פני הדברים. כמה מחבלים פוטנציאליים הוסיפה ה לוייה הלובית? כמה מחבלים פוטנציאליים יתנו שבע הלויות המדומות? אסור לישראל ליצור בקרב המחבלים קדושים-מעונים. ההיסטוריה לימדה: ה מחנה המפורר והפוסח על הסעיפים של המחבלים זקוק רק לקדוש, שיעלים על קידוש הרעיון, וכל המחנה יתלכד סביבו. וזה בדיוק מה שחסר למחנה המפורר והמבולבל של פתח, אירגון-החדית, ספ טמבר השחור, ושאר גופי המחבלים על שמתיהם המפוצצים וצבעיהם השונים.

במדינה

(המשך מעמוד 18)

שהרחקתו של דיניץ תאפשר לו לחזור למעמדו כיועצה הקרוב הבלעדי. לעומת זאת יש כאלה הסבורים כי עצם תביעתה של גולדה למנות את דיניץ כשגריר היא סימן לכך שאין היא מתכ וונת לכהן קדנציה נוספת כראש-משלה. „לוא היתה חושבת על כך“, אמרים מקורביה, „היא היתה דואגת להשאיר את דיניץ לידה.“

האם יבצע אכן למכה? נראה שהקרב על הירושה לא יוכרע בימים הקרובים. שר-החוק, אבא אבן, נוסע לע צרת האו"ם, ואין להניח שיפגעו ביוקרתו על ידי בחירת שגריר בהעדרו. כאשר יחזור לארץ הוא יצטרך להתייצב מול דילמה חמורה: האם להיכנע לרצונה של גולדה ולקבל מינוי שגריר בלתי רצוי לו?

אם יעשה זאת, יודע אבן, הוא ימצא חן בעיני המלכה, אבל יאבד את תדמיתו בעיני הציבור.

במצב זה העדיף לכן אבן להאריך את כהונתו של ריבין בחודשים נוספים, עד ינואר '73, מאשר לבלוע את הצפרדע — דיניץ.

דרכי חיים

מוות

בטעות

יוסי הראל מת בגלל שלא שילם את הקנס לעירייה.

היה זה לפני כחצי שנה שפקחי העיר רייה הגיעו לסנדוויץ קלאב של יוסי, ב קרן הרחובות פריימן-בנייהודה בתל-אביב. החנות לא השביעה את רצונם מ מבחינת הנקיון, והם כתבו דו"ח.

יוסי שכח מהדו"ח — עד לפני כשבועיים, כאשר בא לביקור אצל הוריו, ב רחוב שלמה המלך 84. הוריו סיפור לו ששוטרים היו בבית ורצו לעצור אותו, השאירו פקודת-מעצר — אם לא ישלם את הדו"ח מיד.

יוסי הבטיח לטפל בזה — ושכח שוב. ברגע שהכניס את הנייר לכיסו.

מוות בהכרה. לאחר ימים מיספר, התדפקו שלושה חיילים — אחד מהם מ"צ — על דלת בית הוריו של יוסי בשעת לילה מאוחרת. יוסי, שישן אותו לילה אצל הוריו, נחרד משנתו, הוא שמע את הקולות הורים בדלת, נזכר באיום במע צר בגלל הדו"ח — שעדיין לא שולם — והחליט להסתלק כדי לא לבלות את ה לילה במעצר. הוא פנה לעבור למרפסת השכנים — והמעקה הישן התמוטט תח תיו. יוסי נפל מגובה ארבע קומות. למרות הפגיעות החמורות בכל אבריו, לא אבדה הכרתו. בבית-החולים, מסר ל אחיו את השרשרת שהיתה תמיד על ידו, ושימשה לו קמיע. „אני עוד אמות בגלל הדו"ח הזה“, אמר ומת.

הוא לא ידע שמת בטעות: שלא הדו"ח המיסכן היה סיבת הביקור הלילי. יוסי נולד בתל-אביב בשם גרוסברג, כאשר הגיעה שעתו להתגיים, גילו רופאי לישכת-הגיוס חוליה בגבו שזזה, הצעיר, לו הועבר לגובה 190 ס"מ ושקל 100 קי לו הועבר להג"א.

הדבר פגע בינוי חמורות. כשהיו ב חברה מתחילים לשוחח על ענייני צבא, היה מחפש אמתלה להסתלק. הוא הת בייש לעמוד בפחתי בתי-קולנוע חבוש בכומתה הירוקה, לבדוק תיקים, אך מי לא את תפקידיו בנאמנות. בעשר שנות שירותו בהג"א, לא היו גנדו תלונות.

דוגמן מצלירה. בניגוד לפגיעה בגב ריותו, שחש בגלל הדחיה מצה"ל, לא היתה לערות תל-אביב כל תלונה גנדו. הן דרשו אחריו מבחילים. הצעיר הענק והמקסים היה אחד הגברים הפופולריים בעיר. הוא גם החל עובד כדוגמן, הש תתף גם בטייסי פיסיומט.

בעיקבות זאת, החל לומד תיאטרון ב חוג הבימה לנוער. לאחר זמן מה, קיבל תפקיד ראשי בסרט סליוויה, אודות אדם בודד וכלבו. יוסי נהג להתלוצץ שהזמן לשחק רק בגלל כלבו, כלב, פיינטר ענק, נבון בצורה נדירה.

לפני כשנה, כשהסנדוויץ קלאב נכנס ל-אופנה, פתח יוסי עם שני שותפים עסק כזה. העסק הלך, וידידים ויריבים טענו שזה רק בגלל החתיכות הבאות בהמוני ניהן ליוסי.

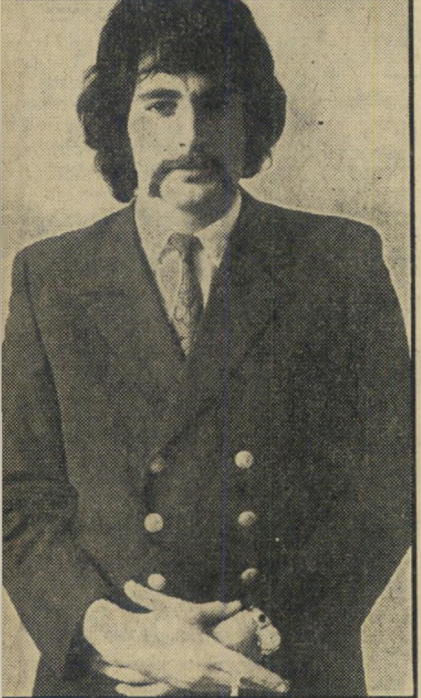
כשראה כי טוב, ניסה יוסי כוחו בעסק

אחר, אולם זה הלך כבר פחות טוב. למ רות כל החתיכות. היה זה בעת שהיה טרוד במכירת החנות, כאשר קיבל צו התייצבות, בפעם הראשונה בחייו לא התייצב למילואים בזמן. הוא רצה לחסל את פרשת החנות, חשב להתייצב באיחור של כמה ימים.

ביום הרביעי שעבר, חלה, חולה, הוועק ממיסתו, בדירתו השכורה ברמת-גן, כ שר אחד מעובדיו לא בא לעבודה, כאשר סגר את החנות, לאחר חצות, פגש במקרה בשותפו לשעבר, הבמאי ועורר-הדין משה פריבס, יוסי התלונן שהוא עייף וחולה ואין לו כוח לנסוע לדירתו ברמת-גן. אמר שיגיש ללון בבית הוריו.

ספר השבוע חברו של יוסי, הי צייר אלי כדורי:

יוסי הגיע לבית הוריו בשתיים בלילה. ההורים ישנו, לא ידעו שיוסי בא לישון. בשתיים ועשרים נשמעו דפיקות בדלת.

קורבן הראל

הכלב רצה להתאבד

אביו של יוסי פתח את הדלת, סיפר ל חיילים בפתח, בתום, שבנו לא בבית, אותו רגע, שבמעה נביחה איומה של כלב. אם הכלב נשכח בבית, גם יוסי בבית, הבינו ההורים, דויד, אחיו של יוסי, המ שרת בחילה-האוויר, מיהר לחדרו, הכלב ניסה לקפוץ למטה, מהקומה הרביעית, בקושי עצרו בעדו. כולם ירדו למטה, מצאו שם את יוסי שוכב ללא תנועה — בהכרה מלאה. הוועק אמבולנס, אך שלו שתרבעי שעה חלפה עד שיוסי נלקח לאיכילוב.

התברר שהוא ניסה לעבור למרפסת ה סמוכה של השכנים, שמש נהגו בני ה מישפחה תמיד לעבור כשהיו מאבדי מפתח. הוא לא ראה כל סיבה לבלות את הלילה במעצר, החליט למהר לשלם את הקנס למחרת בבוקר. המעקה התמוטט תחת משקלו — יוסי העיף, שחש ברע מאז הבוקר, לא הספיק לזנוק, צנח לחצר, כעבור שלוש שעות נפטר.

עד כאן סיפורו של כדורי, במותו, לא ידע שהמצלצים בדלת, מהם ניסה להתחמק, לא חיפשו אחריו בגלל הקנס. היו אלה שליחים מיחידת המילואים שלו, שיצאו למיבצע סריקת החיילים שלא התייצבו בזמן.

התלונן השבוע יהושע גרוסברג, אחיו של יוסי, המנהל את הלונדון מניסטור כרחוב אבן גבירול: „לפני זמן מה כבר היה מקרה בחיפה שבאו למישהו בארבע בבוקר מהצבא, והוא התאבד. למה לא למדו לקח? למה באים בשעות כאלו?“

אמר אלי כדורי: „כתבו בעיתונים ש יוסי היה נפקד וחיפשו אחריו. זה שקר. לא חיפשו אותו, אם רצו, יכלו למצוא אותו בחנות. כל הזמן הוא היה שם.“ אמר יהושע: „כתבו בעיתונים על יוסי כאילו שהיה פושע. איזה טיפשות. יוסי מעולם לא עשה רע לאיש.“